

刘永新 艾海提·穆罕穆都拉 编著

汉字

速学教程

学教程

H

汉字

ANZI SUXUE JIAOCHENG

新疆科学技术出版社

汉字速学教程

刘永新 艾海提·穆罕穆都拉 编著

新疆科学技术出版社

图书在版编目(CIP)数据

汉字速学教程/刘永新,艾海提·穆罕穆都拉 编著.
—乌鲁木齐:新疆科学技术出版社, 2006.4
ISBN 7-80727-300-3

I. 汉... II. ①刘... ②艾... III. 汉语—少数民族
教育—教材 IV. H19

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2006)第 045471 号

出版发行	新疆科学技术出版社
地 址	乌鲁木齐市延安路 21 号
邮 编	830001
E-mail	xjkjcbhbs@yahoo.com.cn
电 话	(0991)2887449 2870049 2866319(Fax)
印 刷	新疆党校印刷厂
开 本	850mm × 1168mm 1/32
印 张	12.5
字 数	282 千字
版 次	2006 年 9 月第 1 版
印 次	2006 年 9 月第 1 次印刷
印 数	1~1 000 册
定 价	36.00 元

如有印装质量问题,请与本社发行科联系调换

序

当今世界是一个开放和竞争的世界,任何国家、任何民族要想求得自身的生存与发展,必须同其他国家、民族开展交往、加强联系,积极学习、借鉴和吸收一切先进的思想理论、先进的科学技术和先进的文化知识,才能提高本民族的素质,推动经济和社会的发展,这已成为人类走向现代文明的不可抗拒的历史潮流。然而,这种交往与联系,必须首先依赖于语言文字这个社会交际的工具,依赖于各个民族相互学习和掌握对方的语言文字,否则,一切都将成为空话。因此,大力发展双语教育,是世界各国的一项重要事业。

我国是一个多民族、多语种的国家,自古以来就形成了各民族相互学习语言文字的优良传统。中华人民共和国成立后,随着我国民族关系的根本改变,我们党和政府把实现各民族的平等、团结和共同繁荣作为处理民族关系的出发点和落脚点,积极提倡和鼓励各民族干部和群众互相学习语言文字。我国的《宪法》和《民族区域自治法》等法律文件都对此作了明文规定。这些规定,为我国各民族相互学习语言文字提供了政策、法律保证,对巩固和发展我国社会主义民族关系,推动少数民族地区经济和社会发展,实现各民族的共同繁荣具有重要而深远的意义。

在我国以汉族为主体的多民族关系中,汉语汉字一直是我国各民族通用的交际工具。面对当前改革开放和西部大开发的新形势,为了加速西部地区经济和社会发展,为了提高少数民族的思想道德和科学文化素质,我们在尊重少数民族学习和使用本民族语

言文字的同时,大力提倡和积极鼓励少数民族学习汉语汉字,就显得更为重要和迫切。

少数民族同志学习汉语,主要有两条途径:一是同汉族干部群众众多联系、多接触,在日常学习、工作和交往中自然习得汉语。二是通过学校教育或专门培训,以课堂教学和书本学习为主要形式,从认识理解汉字的形、音、义入手,逐步掌握汉语书面语。前者要受地理条件和语言环境的制约,局限性很大,且习得的汉语多为口头语言,还上升不到“文化”层次;后者学得的是比口语更精确、严密、规范的书面语言,不仅可以用于口语与文字交际,而且可以提高文化水平。可见,学校教育是学习汉语的普遍而主要的方式,汉字教学是汉语教学的基础和前提。

然而在少数民族的汉语教学中,对汉字知识和汉字教学却历来重视不够,为了弥补这一缺憾,新疆维吾尔自治区党校语文教研部刘永新教授基于多年汉语教学的知识、经验积累,编写了一部《汉字速学教程》。该书以1000个使用频率最高的常用汉字为教学重点,以剖析汉字形、音、义知识为基本内容,以探索汉字教学规律和速学方法为根本宗旨,为少数民族同志及一切欲学习汉语者尽快认识汉字、掌握汉语开辟一条快捷、简便的新路。如果此探索经实践检验是可行的、有效的,其实用价值和社会效益将会是很可观的。

刘永新教授是一名癌症患者。他在顽强地与病魔抗争的同时,依然殚精竭虑、潜心研讨、悉心总结自己长期教学实践中的经验和心得,终于完成了《汉字速学教程》的写作。这种不懈拼搏、求真务实的精神可敬可佩。衷心希望这种精神在广大教研人员中发扬光大。

中共新疆维吾尔自治区委员会党校常务副校长 车振江
新疆维吾尔自治区行政学院院长

二〇〇六年四月一日

كىرىش سۆز

بۈگۈنكى دۇنيا ئېچىۋېتىلگەن ھەم رىقابەتكە تولغان دۇنيا، ھەرقانداق دۆلەت، ھەرقانداق بىر مىللەت ئۆزىنىڭ مەۋجۇت بولۇپ تۇرۇشى ۋە تەرەققىي قىلىشىنى ئويلايدىكەن، چوقۇم باشقا دۆلەت، باشقا مىللەتلەر بىلەن زىچ ئالاقە باغلاپ، مۇناسىۋەتنى كۈچەيتىشى، پائال ئۆگىنىشى، بارلىق ئىلغار ئىدىيىۋى نەزەردىن يىلەرنى ۋە ئىلغار پەن - مەدەنىيەت بىلىملىرىنى قوللىنىشى ۋە قوبۇل قىلىشى كېرەك. شۇنداق قىلغاندىلا ئاندىن ئۆز مىللىتىنىڭ ساپاسىنى يۇقىرى كۆتۈرگىلى، ئىقتىساد ۋە جەمئىيەتنىڭ تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرگىلى بولىدۇ، مانا بۇ ئاللىقاچان ئىنسانىيەتنىڭ زامانىۋى مەدەنىيەتكە قەدەم بېسىشىدا توسىۋالغىلى بولمايدىغان تارىخىي ئېقىمغا ئايلاندى. ئەمما، بۇ خىل ئالاقە ۋە مۇناسىۋەت ئالدى بىلەن تىل - يېزىقتىن ئىبارەت ئالاقە قورالى ئارقىلىق بولىدۇ. بۇنداق ئالاقە قورالىغا ئىگە بولۇش ئۈچۈن، ھەرقايسى مىللەتلەر ئۆزئارا بىر - بىرىنىڭ تىل يېزىقىنى ئۆگىنىشى ۋە ئىگىلىشى شەرت، ئۇنداق بولمايدىكەن ھەممەسى قۇرۇق گەپ بولۇپ قالىدۇ. شۇڭا، زور كۈچ بىلەن قوش تىللىق ئوقۇتۇشنى كۈچەيتىش، دۇنيادىكى ھەرقايسى دۆلەتلەرنىڭ بىر تۈرلۈك مۇھىم ئىشى بولۇپ ھېسابلىنىدۇ. مەملىكىتىمىز كۆپ مىللەتلىك، كۆپ تىللىق دۆلەت، قەدىمدىن تارتىپلا ھەرقايسى مىللەتلەرنىڭ ئۆزئارا تىل - يېزىق ئۆگىنىشتەك ئېسىل ئەنئەنىسى شەكىللەنگەن. جۇڭخۇا خەلق

جۇمھۇرىيىتى قۇرۇلغاندىن كېيىن، ئېلىمىزدىكى مىللىي مۇنا-
سۋەتنىڭ تۈپتىن ئۆزگىرىشىگە ئەگىشىپ، پارتىيىمىز ۋە ھۆ-
كۈمىتىمىز ھەرقايسى مىللەتلەرنىڭ باراۋەرلىكى، ئىتتىپاقلىقى
ۋە ئورتاق گۈللىنىشىنى مىللىي مۇناسىۋەتلەرنى بىر تەرەپ قى-
لىشنىڭ چىقىش نۇقتىسى قىلىپ، ھەر مىللەت كادىرلىرى ۋە
ئاممىسىنىڭ ئۆزئارا تىل - يېزىق ئۆگىنىشىنى پائال تەشەببۇس
قىلىپ كەلدى.

ئېلىمىزنىڭ «ئاساسىي قانۇنى» ۋە «مىللىي تېررىتورىيىلىك
ئاپتونومىيە قانۇنى» قاتارلىق قانۇن ھۆججەتلىرىدىمۇ بۇ ھەقتە
ئېنىق بەلگىلىمىلەر بار. بۇ بەلگىلىمىلەر ئېلىمىزدىكى ھەرقا-
سى مىللەتلەرنىڭ ئۆزئارا تىل - يېزىق ئۆگىنىشى ئۈچۈن سىيا-
سەت ۋە قانۇنىي كاپالەت بىلەن تەمىنلىگەن بولۇپ، ئېلىمىزنىڭ
سوتسىيالىستىك مىللىي مۇناسىۋەتلەرنى مۇستەھكەملەش ۋە تە-
رەققىي قىلدۇرۇش، ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرىنىڭ ئىقتىسا-
دىي ۋە جەمئىيەت تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈش، ھەرقايسى
مىللەتلەرنىڭ ئورتاق گۈللىنىشىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇشىدا ناھايىتى
مۇھىم ۋە چوڭقۇر ئەھمىيەتكە ئىگە.

ئېلىمىزدىكى خەنزۇلار ئاساس گەۋدە قىلىنغان كۆپ مىللەت-
لىك مۇناسىۋەتتە، خەنزۇ يېزىقى ئىزچىل تۈردە ئېلىمىزدىكى
ھەرمىللەت خەلقى ئورتاق ئىشلىتىدىغان ئالاقە قورالى بولۇپ
كەلمەكتە. نۆۋەتتىكى ئىسلاھات - ئېچىۋېتىش ۋە غەربىي رايونلا-
رنى كەڭ كۆلەمدە ئېچىشنىڭ يېڭى ۋەزىيىتىگە يۈزلىنىشتە،
غەربىي رايونلارنىڭ ئىقتىسادى ۋە جەمئىيەت تەرەققىياتىنى تېز-
لىتىشتە، ئاز سانلىق مىللەتلەرنىڭ ئىدىيە - ئەخلاق ۋە پەن -
مەدەنىيەت ساپاسىنى يۇقىرى كۆتۈرۈشتە، ئاز سانلىق مىللەتلەر-

نىڭ ئۆز مىللىتىنىڭ تىل - يېزىقىنى ئۆگىنىش ۋە ئىشلىتىشىگە ئەھمىيەت بېرىش بىلەن بىر ۋاقىتتا، ئاز سانلىق مىللەتلەرنىڭ خەنزۇ تىل يېزىقىنى ئۆگىنىشىگە ئاكتىپ مەدەت بېرىشىمىز ۋە زور كۈچ بىلەن تەشەببۇس قىلىشىمىز تولىمۇ مۇھىم ھەم تەخىر - سىزدۇر.

ئاز سانلىق مىللەتلەرنىڭ خەنزۇ تىلىنى ئۆگىنىشىدە، ئا. ساسلىقى ئىككى خىل يول بار بولۇپ، ئۇنىڭ بىرى، خەنزۇ كادىر - ئاممىسى بىلەن كۆپ ئالاقە قىلسا، كۆپ ئۇچراشسا، كۈندىلىك ئۆگىنىش، خىزمەت ۋە ئالاقىدە تەبىئىي ھالدىلا خەنزۇ تىلىنى ئۆگىنەلەيدۇ. ئىككىنچىسى، مەكتەپ تەربىيىسى ياكى مەخسۇس تەربىيىلەش ئارقىلىق، كىتابتىن ئۆگىنىشنى ئاساس قىلىش بىلەن، خەنزۇچە خەتنىڭ شەكىل، تاۋۇش، مەنىسىنى بىلىشتىن باشلاپ، قەدەممۇ قەدەم خەنزۇ يېزىقىنى ئۆگىنىشتىن ئىبارەت. ئالدىنقىسى جۇغراپىيىلىك شارائىت ۋە تىل مۇھىتى - نىڭ چەكلىمىسىگە ئۇچرايدۇ، چەكلىمىلىكىمۇ ناھايىتى چوڭ، ئۆگەنگەن خەنزۇ تىلىمۇ ئاساسەن ئېغىز تىلى بولۇپ، ئۇنى «مەدەنىيەت» قاتلىمىغىمۇ كۆتۈرگىلى بولمايدۇ؛ كېيىنكىسى ئېغىز تىلىغا قارىغاندا تېخىمۇ ئېنىق، ئەتراپلىق ھەم قېلىپلاش - قان يېزىق تىلى بولۇپ، ئۇ ئېغىزچە ۋە يېزىقچە ئالاقىدە قوللىنىلىپلا قالماستىن، بەلكى بۇنىڭ بىلەن مەدەنىيەت سەۋىيىسىنى ئۆستۈرگىلى بولىدۇ. كۆرۈۋېلىشقا بولىدۇكى، سىستېمىلىق تەربىيىلەش خەنزۇ تىلىنى ئۆگىنىشتىكى ئومۇميۈزلۈك ھەم ئا. ساسلىق شەكىل، خەنزۇ تىلى يېزىقىنى ئوقۇتۇش خەنزۇچە ئوقۇ - تۇشنىڭ ئاساسى ۋە ئالدىنقى شەرتى. نۆۋەتتە ئاپتونوم رايونىمىزدا خەنزۇچە يېزىقنى تېز ئۆگىنىشنى زور كۈچ بىلەن قانات يايدۇ.

رۇش ئۈچۈن، شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق پارتىيە مەكتىدە.
چىنىڭ پروفېسسورى لىيۇ يۇڭشىن كۆپ يىللىق خەنزۇچە تىل
ئوقۇتۇش تەجرىبىسى ئاساسىدا خەنزۇچە خەتلەرنى ئوقۇتۇشتىكى
يېڭى ئۇسۇل، يېڭى سىستېما ۋە يېڭى مەزمۇنلار ئۈستىدە ئىزدەپ-
خىپ «خەنزۇچە خەتلەرنى تېز ئۆگىنىش دەرسلىكى» نى تۈزۈپ
چىقتى. بۇ كىتابتا خەنزۇچە خەت ھەققىدىكى بىلىملەر ۋە خەنزۇ-
چە خەتلەرنى شەكىل، تاۋۇش ۋە مەنە جەھەتلەردىن پارچىلاپ
چۈشەندۈرۈش ئاساسى مەزمۇن قىلىنغان. خەنزۇ تىلىدىكى ئىش-
لىتىلىش قېتىم سانى ئەڭ كۆپ بولغان دائىم ئىشلىتىلىدىغان
1000 خەتنى ئوقۇتۇش مۇھىم نۇقتا قىلىنىپ، خەنزۇچە خەتلەر-
نىڭ ئىلمىي قانۇنىيىتى ۋە تېز ئۆگىنىش ئۇسۇلى ئاساسىي نىشان
قىلىنىپ، ئاز سانلىق مىللەتلەرنىڭ خەنزۇچە خەتلەرنى تېز ئۆ-
گىنىۋېلىشى ئۈچۈن يول ئېچىپ بەردى ۋە خەنزۇ تىلىنى
تېز ئىگىلىۋېلىش ئۈچۈن يەنىمۇ ئىلگىرىلىگەن ھالدا پۇختا ئا-
ساسلار بىلەن تەمىن ئەتتى. ئەگەر بۇ جەھەتتىكى ئىزدىنىش
ئەمەلىيەتنىڭ سىنىقىدىن ئۆتەلسە، ئۇنىڭ ئەمەلىي ئىشلىتىلىش
قىممىتى ۋە ئىجتىمائىي ئۈنۈمىمۇ كۆرۈنەرلىك بولىدۇ.

پروفېسسور لىيۇ يۇڭشىن رايون كېسەللىكىگە گىرىپتار
بولۇپ قالغان بولۇپ، ئۇ ھازىر كېسەللىك بىلەن قەيسەرەنە
كۈرەش قىلىش بىلەن بىر ۋاقىتتا، يەنە پۈتۈن زېھنى بىلەن
تەتقىقات ئىشلىرى بىلەن شۇغۇللىنىۋاتىدۇ. ئۇ ئۆزىنىڭ ئۇزۇن
مۇددەتلىك ئوقۇتۇش ئەمەلىيىتىدە توپلىغان تەجرىبىلىرىنى يەكۈندە-
لەپ، ئاخىرى قولىڭىزدىكى «خەنزۇچە خەتلەرنى تېز ئۆگىنىش
دەرسلىكى» دېگەن بۇ كىتابنى تۈزۈپ چىقتى. پروفېسسور لىيۇ
يۇڭشىننىڭ بوشاسماستىن كۈرەش قىلىدىغان ئىرادىسىنى ۋە

راستچىل - ئەمەلىيەتچىل بولۇش روھىنى قەدىرلەشكە ئەرزىيدۇ. مەن بۇنداق ئېسىل روھنى كەڭ ئوقۇتقۇچى، تەتقىقات خادىملىرى ئارىسىدا جارى قىلدۇرۇپ، نۇرلاندۇرۇشنى سەمىمىي ئۈمىد قىلىمەن.

ج ك پ شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق كومىتېتى پارتىيە مەكتىپىنىڭ دائىمىي ئىشلارغا مەسئۇل مۇئاۋىن مەكتەپ مۇدىرى

مۇجىنجاڭ

编写说明

一、本书以介绍汉字知识和剖析汉字形、音、义为基本内容,以探索汉字科学规律和速学方法为根本宗旨,以维吾尔等少数民族为主要对象,给他们提供一些快速学习汉字的途径和方法。本书可作为各级党政干校、大专院校、民族中学和其他汉语专修班少数民族学习汉语的用书,也可供一切有兴趣学习汉语汉字者以及汉族群众“扫盲”之用。

二、本书除绪论部分外,共分四章二十五节。除第一章“汉字的字音”外,每节均以汉字知识为题,包括“常用字学习”、“汉字揭秘”和“思考练习”四个部分。

三、“汉字知识”,主要介绍汉字的形、音、义和汉字规范等内容,重点在于探索汉字的规律和速学的方法。有些内容后附录有关图表资料,不仅可用于教学,而且可以发挥工具书的作用。

四、“常用字学习”,主要按照使用频率由高到低的顺序,介绍1 000个常用汉字的字形、字音以及例词,以便使学员优先掌握使用频率最高的常用汉字,以达到能够迅速识读汉语文章90%以上汉字的目的。其他2 500个常用汉字附录于后,供学员继续学习。

五、“汉字揭秘”部分,主要介绍200个基本汉字(大部分为可作偏旁部首的独体字,此类汉字造字性能很强)的本义和引申义,列举了与本义和引申义有关的常用词和短语,使学员在学习汉字、理解词义的同时,学习一定数量的常用词语。为了从字形上剖析汉字的“造字本义”,每字都标注了该字的古文字字体,并且介绍了该字作为形旁表义的常用汉字和作为声旁表音的一些汉字,以便使学员运用一些“训诂”知识,以简驭繁,触类旁通,取得最佳的

学习效果。

六、“思考练习”，除要求学员懂得必要的汉字知识外，重点放在1000个常用汉字的字形、字音、字义的反复练习，以巩固学习效果。练习可在课堂进行，也可作为课外作业。

七、本书主要内容采用汉维对照、双语对比的方式编写。教师可直接用汉语授课，学员可以用维吾尔文对照理解，这样既有利于创造一个汉语讲听交际的良好环境，又照顾到不同程度学员的实际情况和需要。

八、本书由刘永新同志编写，艾海提·穆罕穆都拉同志负责维文翻译。在编写过程中吸收了一些该领域有关的著述成果，在此特表示谢意。

由于时间仓促，水平有限，错误和疏漏在所难免，恳请同行与广大读者予以指正。

编 者

二〇〇五年七月于新疆维吾尔自治区党校

چۈشەندۈرۈش

1. بۇ كىتاب خەنزۇچە خەت ھەققىدىكى بىلىملەرنى ئاساسىي مەزمۇن، خەنزۇچە خەتنىڭ ئىلمىي قانۇنىيىتى ۋە تېز ئۆگىنىش ئۇسۇلىنى تۈپ نىشان، ئۇيغۇر قاتارلىق ئاز سانلىق مىللەتلەرنى ئاساسلىق ئوبيېكت قىلغان بولۇپ، ئۇلارنىڭ خەنزۇچە خەتلەرنى تېز ئۆگىنىۋېلىشى ئۈچۈن يېقىن يول ۋە ياخشى ئۇسۇللار بىلەن تەمىنلەيدۇ. بۇ كىتابنى يەنە ھەردەرىجىلىك پارتىيە مەكتەپلىرى، كادىرلار مەكتەپلىرى، ئالىي، ئوتتۇرا - تېخنىكوم مەكتەپلىرى، مىللىيچە - خەنزۇچە قوش تىللىق ئوتتۇرا مەكتەپلەر ۋە باشقا خەنزۇچە بىلىم ئاشۇرۇش سىنىپلىرىدىكى ئاز سانلىق مىللەتلەرنىڭ خەنزۇچە ئۆگىنىش كىتابى ۋە يانداشما كىتابى قىلىشقا قىممەت بولىدۇ. ئۇنىڭدىن باشقا، يەنە خەنزۇچە خەتنى ئۆگىنىشكە قىزىقىدىغان بارلىق كىشىلەرنىڭ ئۆزلۈكىدىن خەنزۇچە ئۆگىنىش كىتابى قىلىپ ئىشلىتىشكە مۇمكىن بولىدۇ.

2. بۇ كىتاب «مۇقەددىمە» قىسمىدىن سىرت، جەمئىي «خەنزۇچە خەتنىڭ تالۋۇشى»، «خەنزۇچە خەتنىڭ شەكلى»، «خەنزۇچە خەتنىڭ مەنىسى»، «خەنزۇچە خەتنىڭ قىلىپىلىشىشى» قاتارلىق تۆت باب، 25 پاراگرافقا بۆلۈنگەن. بىرىنچى باب «خەنزۇچە خەتنىڭ تالۋۇشى»دىن سىرت، ھەربىر پاراگراف خەنزۇچە خەت بىلىمىنى تېپما قىلغان بولۇپ، «دائىم ئىشلىتىلىدىغان خەنزۇچە خەتلەرنى ئۆگىنىش»، «خەنزۇچە خەتنىڭ سىرىنى ئېچىش»، «مۇھاكىمە سوئاللىرى ۋە مەشىق» تىن ئىبارەت تۆت

قىسمىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ.

3. «خەنزۇچە خەت بىلىملىرى» دە، ئاساسلىقى خەنزۇچە خەت ھەققىدىكى ئاساسىي بىلىم، خەنزۇچە خەتلەرنىڭ شەكلى، تاۋۇش، مەنە ۋە خەنزۇچە خەتلەرنىڭ ئۆلچىمى قاتارلىق مەز- مۇنلار تونۇشتۇرۇلغان ھەمدە خەنزۇچە خەتنىڭ قانۇنىيىتى ۋە تېز ئۆگىنىش ئۇسۇلى ھەققىدە نۇقتىلىق ئىزدىنىلگەن. بەزى مەز- مۇنلارنىڭ كەينىگە مۇناسىۋەتلىك قوشۇمچە جەدۋەللەر بېرىلگەن بولۇپ، بۇ ئوقۇتۇشتا ئىشلىتىلىپلا قالماستىن، بەلكى پايدىلى- نىش قورالى بولالايدۇ.

4. «دائىم ئىشلىتىلىدىغان خەتلەرنى ئۆگىنىش» تە، ئا- ساسلىقى ئىشلىتىش چاستوتىسى (قېتىم سانى) يۇقىرى بولغان سۆزلەردىن ئىشلىتىش چاستوتىسى تۆۋەن بولغان سۆزلەرگە قا- راپ، تەرتىپ بويىچە نۇقتىلىق ھالدا دائىم ئىشلىتىلىدىغان 1000 خەتنىڭ خەت شەكلى، تاۋۇشى ۋە مىساللىرى چۈشەندۈرۈ- لۇپ، ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئالدى بىلەن ئىشلىتىلىش چاستوتىسى ئەڭ يۇقىرى بولغان دائىم ئىشلىتىلىدىغان خەتلەرنى ئىگىلىۋېلى- شقا ھەم خەنزۇچە ماقالىلەردىكى ۋە كىتابلاردىكى %90 تىن يۇقىرى خەتنى تونۇپ ئوقۇيالايدىغان بولۇشتەك مەقسەتكە يېتىشىد- ىگە قۇلايلىق يارىتىلدى. دائىم ئىشلىتىلىدىغان 2500 تاق خەت ئوقۇغۇچىلارنىڭ داۋاملىق ئۆگىنىشى ئۈچۈن كەينىگە قوشۇمچە قىلىپ بېرىلدى.

5. «خەنزۇچە خەتنىڭ سىرىنى ئېچىش» تا، ئاساسلىقى 200 ئاساسىي خەتنىڭ (كۆپ قىسمى يان بۆلەك بولۇپ كېلىد- ىغان تاق خەت، بۇ خىلدىكى خەتلەرنىڭ خەت ياساش ئىقتىدارى ناھايىتى كۈچلۈك) ئەسلىي مەنىسى ۋە كۆچمە مەنىسى تونۇشتۇ- رىلدى.

رۇلۇپ، ئەسلىي مەنىسى ۋە كۆچمە مەنىسى بىلەن مۇناسىۋەتلىك بولغان دائىم ئىشلىتىلىدىغان ئالاقىدار سۆزلەر ۋە سۆز بىرىكمەلىرى، ئوقۇغۇچىلارنىڭ خەنزۇچە خەتنى ئۆگىنىش، سۆز مەنىسىنى چۈشىنىش، بەلگىلىك مىقداردا دائىم ئىشلىتىدىغان سۆزلەرنى ئۆگىنىشىگە مىسال كەلتۈرۈلدى. خەنزۇچە خەتنىڭ «خەت ياساشتىكى ئەسلىي مەنىسى» نى خەت شەكلىدىن تەھلىل قىلىش ئۈچۈن، ھەر بىر خەتكە مەزكۇر خەتنىڭ قەدىمكى يېزىقتىكى خەت شەكلى بېرىلدى ھەمدە مەزكۇر خەتنىڭ شەكىل بۆلىكى مەنە تۈرىگە تەۋە بولغان دائىم ئىشلىتىلىدىغان خەتلەر ۋە ئاھاڭ بۆلدىكى تاۋۇشىنى بىلدۈرىدىغان بىر تۈركۈم خەنزۇچە خەتلەر چۈشەندۈرۈلدى، بۇ، ئوقۇغۇچىلارنى «شەرھەلەش» بىلىمىدىن پايدىلىنىپ ئاددىي ئۇسۇلدا مۇرەككەپ نەرسىلەرنى چۈشىنەلەيدىغان، بىرىنى بىلىپ كۆپكە يېتىدىغان ئەڭ ياخشى ئۆگىنىش ئۈنۈمىگە ئىگە قىلىدۇ.

6. «مۇھاكىمە سوئاللىرى ۋە مەشىق» قىسمىدا، زۆرۈر بولغان خەنزۇچە خەت بىلىملىرىنى بىلىشتىن سىرت، دائىم ئىشلىتىلىدىغان 1000 خەتنىڭ خەت شەكلى، تاۋۇشى، خەت مەنىسىنى نۇقتىلىق ھالدا قايتا - قايتا مەشىق قىلدۇرۇش ئارقىلىق، ئۆگىنىش ئۈنۈمىنى مۇستەھكەملەش تەلپ قىلىنغان. مەشىقنى دەرسخانىدا ئىشلىتىش ياكى دەرىستىن سىرتقى تاپشۇرۇق قىلىش بولىدۇ.

7. بۇ كىتاب خەنزۇچە - ئۇيغۇرچە سېلىشتۇرما ئۇسۇلىدىن پايدىلىنىپ، قوش تىل سېلىشتۇرما شەكلىدە تۈزۈلگەن. ئوقۇغۇچىلار بۇ كىتابتىن پايدىلىنىپ بىۋاسىتە خەنزۇ تىلىدا دەرس ئۆتسىمۇ، ئوقۇغۇچىلار ئۇيغۇرچە سېلىشتۇرمىسىدىن چۈشىنىدۇ.

ۋالسىمۇ بولىدۇ. بۇ كىتابتىن پايدىلىنىپ خەنزۇچە سۆزلەش،
ئاڭلاش ياخشى مۇھىتىنى ياراتقىلى ھەمدە سەۋىيىسى ئوخشاش
بولمىغان ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئەمەلىي ئەھۋالى ۋە ئېھتىياجىمۇ
كۆڭۈل بۆلگىلى بولىدۇ.

8. بۇ كىتابنى تۈزۈش جەريانىدا ئالاقىدار ئەسەرلەردىن
پايدىلاندىق. ۋاقىتنىڭ ئالدىراشلىقى، سەۋىيىنىڭ چەكلىمىسى
تۈپەيلىدىن، بەزى خاتالىق ۋە سەۋەنلىكلەردىن خالىي بولۇش
تەس، كەسىپداشلارنىڭ ۋە كەڭ ئوقۇرمەنلەرنىڭ تۈزىتىش بىرە-
شىنى سەمىمىي ئۈمىد قىلىمىز.

تۈزگۈچىلەردىن

2005 - يىلى 7 - ئاي

目 录

绪 论	(1)
第一章 汉字的字音	(16)
第一节 音素和音节	(19)
一、音素和字母	(19)
[附录一] 汉语拼音字母表	(19)
二、元音和辅音	(19)
三、音节和汉语普通话音节的使用频率	(20)
[附录二] 汉语拼音字母和国际音标对照表	(21)
[附录三] 普通话音节表	(22)
四、思考与练习	(26)
第二节 声母和韵母	(30)
一、声母	(30)
二、韵母	(30)
[附录一] 普通话声母总表	(31)
[附录二] 普通话韵母总表	(32)
[附录三] 普通话音节结构表	(33)
三、思考与练习	(33)
第三节 声调和变调	(37)
一、声调	(37)
二、变调	(38)
三、思考与练习	(40)